

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף סב

מהרש"א ח"א

ח"א דף סב ע"ב ניתני לי מר ספר יוחסין כו'. אין לפרש ספר יוחסין לגלות לו משפחות המיוחסין ואין מיוחסים דהא אמרינן צפרק י יוחסין ח' דאסור לגלות רק פ"א שצוב והכא קאמר דצוריה תנייה צתלת שנין ולנה פרש"י דאינו כן אלא ספר יוחסין הוא מתני' דדברי הימים עכ"ל דהיינו מתני' שמפרש ספר ד"ה לפי יוחסי השצטים ומשפחותיהם וכן מוכח לקמן הא דצין אלל אלל כו' וק"ל: מיום שנגנו

עין אליהו פסחים סב

חשיב יותר מבבל וכנ"ל, ואולי לכן שאל לו השאלה הזאת מה בין לשמו ושלא לשמו ובין לאוכליו ושלא לאוכליו, דהוא ידע הטעם שלא לשמו הוי פסולו בגופו ולכן פסול, אבל לאוכליו ושלא לאוכליו הוי פסולו דבר אחר וכיפר. רימז לו כי פסולו בגופו גרע מפסול דבר אחר, א"כ יוכל ללמוד עמו, כי הלא הוא מיוחס יותר מבני א"י, ופסולו רק מחמת המקום ואינו פסולו כ"כ.

עין ישראל פסחים סב

רבי שמלאי אתא לקמיה דרבי יוחנן אמר ליה ניתני לי מר ספר יוחסין. ופירש"י מתניתין דדברי הימים. כבר הביאו המפרשים הגמ' דמגילה (יג.) ר"ש בן פזי כו' הוי פתח בדברי הימים אמר הכי כל דבריך אחד הם ואנו יודעין לדורשן, דאשתו היהודי' ילדה את ירד אביגדור כו' עיי"ש. וכל השמות, ירד, אביגדור, חבר, סוכו, יקותיאל, זנוח, כולם שמותיו של משה רבינו הם, ועל כולם כתיב אשר ילדה, ללמד את יחוסו של האדם אשר עוד מיום הוולדו כבר יש לו המדות הטובות שעליו להתראות בהם בתואר אדם. וזש"נ ויקרא את שמם אדם ביום הבראם, ועי' בספר

בן יהוידע פסחים סב

ט"ם מיום שנגנו ספר יוחסין תשש כותן וכו'. נ"ל היינו טעמא כי בספר יוחסין שהוא היה ציבורים ורמזים צפסוקים של דברי הימים היו אותם הציבורים והרמזים כתיים בהקדמות נפלאים בד"ת צנכסתר וצנגלה ומאותם ההקדמות היקרים היו החכמים לומדים לפרש בהם ולדרוש בהם כמה זקראות וכמה מעשים בדברי תורה, ולכך תשש כותן כי חסרו ידיעת כמה וכמה הקדמות נפלאים שהיו דורשים ימפרשים בהם כמה עניינים בד"ת. ואומרו כהה מאור עיניהם, נ"ל דמקודם לא היו רשין לכתוב תורה שבע"פ ורק היו כותבין האגדות של הסודות שהם אדרות וספר הזוהר דרש"י ותלמידיו וספר אגדתא דרב המנוחא כבא ורב ייבא כבא ורבי כרוספדאי וכיוצא אלל צאגרות של חלק הנגלה לא נתנו להכתב צזמנס אלל רק האגדה הזאת של דברי הימים שהוא צחלק הנגלה שהיו קורין אותו ספר יוחסין וכיון שנגנו ספר זה לא יש ספר צחלק הנגלה לקרות צו צעיניהם מתוך הכתב כי אותם הספרים של חלק הסוד לא היו מנויים אלל לחכמים גדולים פרטיים. ולז"א בגיזתו כהה מאור עיניהם שלא היה להם לימוד ללמוד צאור עיניהם מתוך הספר צתורה שבע"פ :